

Payg‘ambarlik Ruhi: Yetaklash va O‘rgatish

Habakkukning Ikki Lavhasi

Jeff Pippenger

2012-10-15

Xabaquqning Ikki Jadvali 95 dan 3

Kirish: Habakkukning Ikki Lavhasining Asosi

Bu turkum “Habakkukning Ikki Jadvali” deb ataladi. Hozirgacha biz 1843 va 1850 yillardagi Jadvallardan ayrim haqiqatlarni oldik; hozircha ularni Muqaddas Kitob asosida himoya qilish uchun emas, balki Ellen Uayt bu haqiqatlarni ma’qullashini belgilash uchun shunday qildik. Bizning da’vomiz shundan iboratki, agar siz bu poydevor haqiqatlarini rad etsangiz, ayni paytda Bashorat Ruhini ham rad etayotgan bo‘lasiz. Biz avvalo shuni qaydga kiritmoqchimiz.

Millerchilar tarixining va Yarim tun faryodining sharhi

Birinchi taqdimotimizda biz Millerchilar tarixini, 1798 yildan 1844 yilgacha bo‘lgan yo‘l belgilarini bayon qildik. Oxirgi taqdimotimizda esa biz kechikish vaqtidan 1844 yil 22 oktyabrda eshikning yopilishigacha bo‘lgan tarixni yanada yaqindan ko‘rib chiqdik va o‘sha davrni Yarim Tungi Nido deb aniqladik. Yarim Tungi Nido tarixga 1844 yil 12–17 avgust kunlari bo‘lib o‘tgan Exeter lager yig‘ilishida kirib keldi va 1844 yil 22 oktyabrgacha davom etdi. 1844 yil mart oyida boshlangan kechikish vaqti Yarim Tungi Nidoning bir qismi hamda uning xabarini e’lon qilishga tayyorlangan bir xalqni hozirlab bergan poklanish jarayonining tarkibiy qismidir.

Kecha buni sizning qalblaringiz va onglaringizda o‘rnatishga umid qilgan edik. Xudoning Kalomidagi kechikish davrlariga oid barcha tasvirlar dunyoning oxiri haqida so‘zlaydi. Ellen Uayt 1 Korinfliklarga 10:11 ga izoh berib shunday deydi: “Qadimgi payg‘ambarlarning har biri o‘zlari yashagan kunlardan ko‘ra ko‘proq bizning kunimiz uchun gapirgan.” 1 Korinfliklarga 10:11 da shunday deyiladi: “Endi ularning hammasi ularga ibrat bo‘lib yuz berdi; va ular bizning nasihatimiz uchun yozilgan, bizga esa zamonlarning oxiri yetib kelgandir.” Millerchilar tarixi dunyoning oxirida yuz beradigan narsalarning tarixidir. Kechikish davri va undan keyin keladigan narsalar haqidagi ushbu Muqaddas Kitob tarixlarining barchasi Millerchilar kechikish davrida va Yarim Tungi Nidoda yuz beradigan narsalarni tasvirlaydi. Biz bu narsalarni tushunishimiz kerak, chunki tarix takrorlanadi.

2520: Ellen White’ning Tasdig‘i

Biz bu jadvallardagi birinchi masala bilan shug‘ullanib kelmoqdamiz, garchi bu haqda ko‘p gapirmagan bo‘lsak ham. Biz Ellen White aniq ma’qullaganini ko‘rsatmoqchi bo‘lgan birinchi ta’limot — 2520dir. Dastlabki ikki taqdimot bizni shu yerga olib kelish uchun mo‘ljallangan edi. Ertaga ertalab biz ushbu jadvaldagi Doimiy masalasini ko‘rib chiqishni boshlaymiz.

Rabbiyning Yo'lboshchiligi va Ta'limotini Eslab Qolish

Keling, Life Sketches, 196-betdan boshlaylik: “Kelajakdan qo‘rqishimiz uchun bizda hech qanday sabab yo‘q, faqat Rabbiy bizni qanday yetaklaganini va o‘tgan tariximizdagi Uning ta’limotini unutib qo‘ysakgina bundan mustasno.” Masihiyning kelajak uchun qo‘rqishi kerak bo‘lgan yagona narsa — yo‘ldan chiqib ketib, halok bo‘lishidir. Qo‘rquvga sabab bo‘lishi kerak bo‘lgan narsa — abadiy hayotga erisha olmaslikdir. Bu yerda Opa Uayt aytadiki, kelajakdan qo‘rqishimiz uchun, ikki narsadan tashqari, hech qanday sabab yo‘q. Bu Adventizmdagi Bashorat Ruhi yozuvlarida ko‘p uchraydigan bir parcha, biroq u qaysi yetakchilik va qaysi ta’limotlarni nazarda tutayotganini kimningdir batafsil tushuntirib berishini kamdan-kam eshitasiz.

U tilga olgan yetakchilik Yarim Tun Nidosining tarixi ekanini ko‘rsatamiz. Yarim Tun Nidosi tarixida Masih cho‘zilish vaqtida, Yarim Tun Nidosining kelishi va e‘lon qilinishida hamda 1844-yil 22-oktabrda eshikning yopilishida yetakchilik qilgan edi. U bu tarixni O‘zi bilan birga imon orqali Eng Muqaddas Joyga kira oladigan bir xalqni yetishtirish uchun belgilagan edi. Uning ta’limotlari bilan bir qatorda o‘sha alohida tarixni ham unutishdan qo‘rqmog‘imiz lozim.

Biz Yarim Tun Nidosini yuzaga keltirgan muayyan bir ta’limot borligini ko‘rsatamiz. Bu ta’limot 1840-yil 11-avgustda Usmonli imperiyasining qulashiga oid ta’limot ham emas edi, Millerchilar tarixida Ikkinchi Farishta Xabari tarixida kirib kelgan o‘liklarning holati haqidagi ta’limot ham emas edi. Aksincha, Yarim Tun Nidosini yuzaga keltirgan narsa Millerchilar tarixidagi muayyan bir ta’limot edi; o‘sha yerda Rabbiy yo‘l ko‘rsatdi, va biz Uning yo‘l-yo‘rig‘i hamda Uning ta’limotini unutib qo‘yishdan boshqa kelajak uchun qo‘rqadigan hech narsaga ega emasmiz.

Biz Uning yetakchiligi ham, ta’limoti hamning timsoli Yarim tun nidosi ekanini ta’kidlaymiz. Keling, Ellen White’ning birinchi vahiyidan ushbu parchani yana o‘qib chiqaylik:

“Bu yo‘lda advent xalqi yo‘lning narigi uchida joylashgan shaharga qarab borar edi. Yo‘lning boshida, ularning orqasida, yorqin bir nur o‘rnatilgan edi; farishta menga bu nur yarim tun faryodi ekanini aytdi. Bu nur butun yo‘l bo‘ylab porlab turar va ular qoqilib ketmasinlar deb oyoqlariga yorug‘lik berar edi. Agar ular ko‘zlarini o‘zlarining oldida bo‘lib, ularni shaharga boshlab borayotgan Isoga qat’iy tikib tursalar, ular omon edilar. Ammo ko‘p o‘tmay, ba’zilari holdan toyib, shahar hali juda uzoqda ekanini aytdilar va ular unga bundan oldinroq kirib bo‘lgan bo‘lamiz, deb kutgan edilar. Shunda Iso O‘zining ulug‘vor o‘ng qo‘lini ko‘tarib, ularga dalda berar edi; Uning qo‘lidan advent guruhining uzra tebranib turadigan bir nur chiqardi, va ular: ‘Alleluia!’ deb hayqirardilar. Boshqalar esa, shoshqaloqlik bilan, orqalaridagi nurni inkor etib, ularni bunchalik uzoqqa olib chiqqan Zot Xudo emas edi, dedilar.”

Ular Yarim tun faryodini inkor etmoqdalar va Yarim tun faryodi bilan bog‘liq holda, Rabbiy Yarim tun faryodida ularni boshqarmagan, deb da’vo qilmoqdalar. Ular Yarim tun faryodida Xudoning yo‘lboshchiligini inkor etmoqdalar.

Ularning ortidagi nur so‘ndi; bu ularning oyoqlarini mutlaq zulmatda qoldirdi, va ular qoqilib, nishonni ham, Isoni ham ko‘rmay qo‘ydilar va yo‘ldan chiqib, pastdagi qorong‘i va yovuz dunyoga qulab tushdilar.

Yarim Tun Faryodi Kontekstida

2520 masalasini ko‘rib chiqishdan oldin, uni o‘z o‘rniga qo‘yish uchun Yarim tun nidosining tarixiga yana bir bor nazar tashlaymiz.

Buyuk Kurash, 391–395-betlardan: “Rabbimizning kelishi dastlab kutilgan vaqt, ya’ni 1844-yilning bahorida o‘tib ketganda,” — bu kechikish davri, birinchi umidsizlikdir — “Uning zohir bo‘lishini imon bilan kutganlar bir muddat shubha va noaniqlik ichida qoldilar. Dunyo ularni butunlay mag‘lub bo‘lgan va aldanishni quchoqlab yurgani oshkor bo‘lgan kishilar deb hisoblagan bo‘lsa-da, ularning taskin manbai hanuz Xudoning Kalomi edi. Ko‘plar Muqaddas Bitiklarni tadqiq etishda davom etib, o‘z e‘tiqodlarining dalillarini yangidan ko‘rib chiqdilar hamda yanada ko‘proq nur olish uchun bashoratlarni sinchkovlik bilan o‘rgandilar.”

Agar ko‘plar buni qilgan bo‘lsa, demak, buni qilmagan ba’zilar ham bo‘lgan. Bu yerda “ular” deb aytilmagan; “ko‘plar” deb aytilgan — bu yerda ikki toifa bor.

Ularning qarashlarini qo‘llab-quvvatlovchi Muqaddas Kitob guvohligi ravshan va qat’iydek tuyulardi. Adashib bo‘lmaydigan alomatlar Masihning kelishi yaqin ekanini ko‘rsatardi. Gunohkorlarning tavba qilib imonga kelishida ham, masihiylar orasida ruhiy hayotning qayta jonlanishida ham namoyon bo‘lgan Rabbiyning alohida barakasi bu xabarning Osmondan ekaniga guvohlik bergan edi. Mo‘minlar o‘z umidsizliklarini izohlay olmagan bo‘lsalar-da, o‘tgan tajribalarida Xudo ularni boshqarganiga qat’iy ishonar edilar.

Ular Ikkinchi kelish vaqtiga taalluqli deb hisoblagan bashoratlar bilan uzviy bog‘langan holda, ularning noaniqlik va taraddud holatiga ayniqsa mos tushadigan, hamda ularni sabr-toqat bilan imonda kutishga undaydigan ta’limot ham bor edi; ya’ni hozircha ularning tushunchasiga qorong‘i bo‘lgan narsa o‘z vaqtida ravshan qilinadi.

O‘sha paragrafda shunday deyiladi: “Ular Ikkinchi kelish zamoniga taalluqli deb hisoblagan bashoratlar bilan o‘zaro qorishib ketgan holda” Ular qaysi bashoratlarni Ikkinchi kelishga taalluqli deb ishonishgan? 2520, 2300 va 1335 ni. Ular bu uchala vaqtga oid bashorat ham 1843 yilda nihoyasiga yetadi, va o‘sha Ikkinchi kelish bo‘ladi, deb ishonishgan.

Bu bashoratlar orasida Habakkuk 2:1–4 dagisi ham bor edi: “Men qo‘riqlash joyimda turaman, minorada o‘rnimni egallayman, U menga nima deyishini va koyiganimda nima javob berishimni ko‘rish uchun kuzatib turaman. Va Egamiz menga javob berib dedi: Vahiyni yoz, uni lavhalar ustiga ravshan qilib bit, toki uni o‘qigan yugurib borsin. Chunki vahiy hali belgilangan vaqt uchundir, ammo oxirida u so‘zlaydi va yolg‘on chiqmaydi; u kechikkandek tuyulsa ham, uni kut; zero u albatta keladi, kechikmaydi. Mana, mag‘rurlanib ko‘tarilgan kishining joni uning ichida to‘g‘ri emas; ammo solih o‘z imoni bilan yashaydi.”

1842-yildayoq, ushbu bashoratdagi: “Vahiyni yozib qo‘y, uni lavhalar ustida ravshan etib yozgin, toki uni o‘qigan kishi yugurib borsin”, degan ko‘rsatma Charlz Fitchga Doniyor va Vahiy kitobidagi vahiylarni tasvirlash uchun bir bashorat jadvalini tayyorlash fikrini bergan edi. Bu jadvalning nashr etilishi Habakkukka berilgan amrning amalga oshishi deb qaraldi. Biroq o‘sha paytda hech kim ayni shu bashoratda vahiyning bajo bo‘lishida zohiriy bir kechikish — ya’ni bir tutilib turish vaqti — ham ko‘rsatilganini payqamadi. Hafsalasi pir bo‘lgandan keyin, bu oyat

nihoyatda muhim bo‘lib ko‘rindi: “Chunki vahiy hali belgilangan vaqt uchundir, ammo oxirida u so‘zlaydi va yolg‘on chiqmaydi; garchi u tutilib qolganday bo‘lsa ham, uni kut; chunki u albatta keladi, kechikmaydi. . . . Solih esa o‘z imoni bilan yashaydi.”

1843-yilgi Jadval va Bashorat Ruhi

Muntazam ish qilasizmi yoki muntazam bo‘lmagan ish qilasizmi — bular Ellen White konferensiya ishi va o‘zini o‘zi ta‘minlovchi ish uchun, mos ravishda, qo‘llaydigan atamalardir — buning ahamiyati yo‘q. Adventizm ichidagi yetakchi o‘zini o‘zi ta‘minlovchi xizmatlarga borsangiz ham, Bosh Konferensiyaga yoki Bibliyaviy Tadqiqotlar Institutiga borsangiz ham, agar siz ulardan 1843-yilgi Jadval haqida so‘rasangiz, ular: “Bu Jadvalda juda ko‘p xatolar bor”, deyдилar. Ular Ellen White‘ning bu Jadvaldagi ayrim sonlardagi “bir xato” ustidan Egamiz O‘z qo‘lini tutib turganini aytgan fikriga qo‘shilmaydilar.

Ammo ular o‘zlarini Xudoning Kalomiga ham qarshi qo‘yadilar. Xabaqquqda bu vahiy “... yolg‘on gapirmaydi”, deb aytiladi. Kashshoflar 1843-yilgi Jadvalga joylashtirishlari lozim bo‘lgan vahiy — va ular shunday qildilar — Xabaqquq 2 ning bajo kelishidir. Ular aynan shu vahiyning ushbu Jadvalga joylashtirishlari kerak edi, va Xabaqquq 2 bu vahiy “... yolg‘on gapirmaydi”, deydi. Shunday ekan, siz bu Jadvalni “xatolarga to‘la” deb aytsangiz, ham Bashorat Ruhiga, ham Muqaddas Kitobga qarshi chiqayotgan bo‘lasiz.

Hizqiyolning bashoratining bir qismi ham imonlilar uchun kuch va tasalli manbai bo‘ldi: “Egamizning kalomi menga kelib, shunday dedi: Inson o‘g‘li, Isroil yurtida sizlarda yuradigan bu qanday maqolki: Kunlar cho‘zilmoqda, har bir vahiy esa puchga chiqmoqda? Shuning uchun ularga ayt: Parvardigor Egamiz shunday demoqda: . . . Kunlar yaqinlashdi, va har bir vahiyning amalga oshishi ham. . . . Men so‘zlayman, va Men aytadigan kalom bajo bo‘ladi; u endi ortga surilmaydi.” “Isroil xonadoni esa aytadi: Uning ko‘rayotgan vahiyi hali uzoq kunlar uchundir, u uzoq zamonlar haqida bashorat qilmoqda. Shuning uchun ularga ayt: Parvardigor Egamiz shunday demoqda: Mening kalomlarimdan endi birortasi ham ortga surilmaydi, balki Men aytgan kalom bajo bo‘ladi.” Hizqiyol 12:21–25, 27, 28.

Sajda Qiluvchilarning Ikki Toifasi

E’tibor bering, u ikki toifadagi sajda qiluvchilar haqida so‘zlamogda. U shunday deydi: bu umidsizlik yuz berganida, ko‘plar bashoratlarni o‘rganishni davom ettirdilar; bu esa davom ettirmagan bir toifa ham bo‘lganini ko‘rsatadi. Biz bu ikki toifa o‘rtasidagi farq haqida yana ko‘proq nur olamiz.

Habakkuk 2:1–4 ning bajo‘zi shu 1843 yilgi Chart va 1850 yilgi Chartdir. Hatto Habakkukda ham, 4-oyatda solih o‘z imoni bilan yashashi, yuragi esa kibrlanib ko‘tarilgan kishi haqida aytiladi. Bu yerda sajda qiluvchilarning ikki toifasi tasvirlanmoqda. Yarim Tun Faryodi tarixi sajda qiluvchilarning ikki toifasini yuzaga keltiradi, va Habakkukda aynan shu ikki toifaga murojaat qilinadi.

Keyingi paragrafda, Habakkuk 2 va Hizqiyolga ishora qilganidan so‘ng, u toifalardan birini aniqlaydi: “kutayotganlar”. Kutayotganlar kimlar? Ular Doniyor 12 ni bajo keltirayotganlardir:

“Kutib turgan va 1335 ga yetib kelgan kishi baxtlidir.” Bu toifa — kutayotganlardir.

Kutayotganlar shodlandilar; boshidan oxirini biluvchi Zot asrlar osha nazar tashlab, ularning hafsalasi pir bo‘lishini oldindan ko‘rib, ularga jasorat va umid so‘zlarini berganiga ishonidilar.

Bir necha yildan beri Sharqiy Yevropa mamlakatlaridan birida xizmat qilib kelayotgan bir opa-singlimiz bizga qo‘ng‘iroq qildi. U aslida o‘sha yerdan bo‘lib, keyin Amerika Qo‘shma Shtatlariga ko‘chib borgan, va bu xabarni anglagach, yana ortga qaytgan edi. U qarshiliklarga duch keldi; uning avvalgi jamoat oilasi mamlakatidagi rahbariyat bilan bog‘lanib, uning uchun “eshikni yopish”ga urindi. Yaqinda esa Rabbimiz unga bu xabarni guruhlar bilan bo‘lishishi uchun eshikni ochdi.

U bugun erta tongda qo‘ng‘iroq qilib, to‘siqlardan biri transport masalasi ekanini aytdi. Bu xabarni safar qilib yetkazish va o‘rgatish uchun ularga mashina kerak edi, ammo buning uchun mablag‘lari yo‘q edi. Ular bu joyga yetib kelishlari bilanoq, Rabbiiy tomonidan undalgan Amerika Qo‘shma Shtatlaridagi do‘stlari mashina sotib olish uchun yetarli mablag‘ yubordilar.

Mana shu ko‘ngli qolganlar boshidan kechirayotgan tajriba turi edi. Ularning ko‘ngli qolgan edi, biroq Rabbiiy ularni dalda berish uchun Muqaddas Yozuvlarga yo‘naltirib, shunday dedi: “Bu ko‘ngil qolishi Mening yo‘l-yo‘rig‘im bilan sodir bo‘ldi. Faqat oldinga yurishda davom eting.”

Agar Muqaddas Yozuvning ularni sabr bilan kutishga va Xudoning kalomiga bo‘lgan ishonchlarini mahkam tutishga undovchi shunday qismlari bo‘lmaganida, o‘sha sinovli soatda ularning imoni so‘nib qolgan bo‘lur edi.

O‘n Bokira Haqidagi Masal va Kechikish Vaqti

E’tibor bering, Opa Uayt O‘n Bokira haqidagi masalni Habakkuk 2 bilan qanday bog‘laydi, chunki har ikkisi ham bir muddat kechikish va sajda qiluvchilarning ikki toifasi haqida so‘z yuritadi.

Matto 25-bobdagi o‘n bokira qiz haqidagi masal ham Adventist xalqining tajribasini tasvirlaydi. Matto 24-bobda, shogirdlarining Uning kelishining va dunyo oxirining alomati haqidagi savoliga javoban, Masih O‘zining birinchi kelishidan ikkinchi kelishigacha bo‘lgan davrda dunyo va jamoat tarixidagi eng muhim voqealarning ayrimlarini ko‘rsatib bergan edi; ya’ni, Quddusning vayron qilinishi, butparast va papalik ta’qiblari ostida jamoat boshdan kechirgan buyuk musibat, quyosh va oyning qorayishi hamda yulduzlarning qulashini. Shundan keyin U O‘z Shohligida kelishi haqida so‘zlab, Uning zohir bo‘lishini kutayotgan xizmatkorlarning ikki toifasini tasvirlovchi masalni bayon qildi. 25-bob quyidagi so‘zlar bilan boshlanadi: «Shunda Osmon Shohligi o‘n bokira qizga o‘xshatiladi». Bu yerda oxirgi kunlarda yashayotgan jamoat nazarda tutilgan,

Endi u buni Millerchilar tarixiga tatbiq etmoqda, ammo u nima deyayotganiga e’tibor bering — “Bu yerda oxirgi kunlarda yashayotgan jamoat nazarga keltiriladi,” — “oxirgi kunlarda yashayotgan jamoat” kim? Bu bizmiz.

Xuddi shu narsa 24-bobning yakunida ko‘rsatib o‘tilgan. Ushbu masalda ularning tajribasi Sharqona nikohdagi voqealar orqali tasvirlangan. “Shunda Osmon Shohligi qo‘llariga

chiroqlarini olib, kuyovni kutib olish uchun chiqqan o'nta bokiraga o'xshatiladi. Ularning beshtasi dono, beshtasi esa nodon edi. Nodonlari chiroqlarini oldilar-u, ammo o'zlari bilan moy olmadilar; donolari esa chiroqlari bilan birga idishlarida moy oldilar. Kuyov kechikkani uchun ularning hammasi mudrab uxlab qoldi. Yarim tunda esa bir nido bo'ldi: Mana, kuyov kelmoqda; uni kutib olish uchun chiqinglar."

Masihning kelishi, birinchi farishtaning xabari orqali e'lon qilinganidek, kuyovning kelishi orqali ifodalangan deb tushunilgan edi. Uning tez orada kelishi haqidagi e'lon ostida yuzaga kelgan keng qamrovli islohot bokiralarning chiqib borishiga muvofiq edi. Bu masalda, Matto 24 dagi kabi, ikki toifa tasvirlangan. Hammasi o'z chiroqlarini, ya'ni Muqaddas Kitobni, olib, uning nuri bilan Kuyovni kutib olish uchun chiqib ketgan edilar. Ammo nodonlari chiroqlarini moysiz olgan bo'lsalar, donolari idishlariga moy ham olgan edilar. Donolari Xudoning inoyatini, ya'ni Muqaddas Ruhning qayta tiklovchi va yorituvchi qudratini qabul qilgan edilar; ana shu qudrat Uning kalomini ularning oyoqlari uchun chiroq qilgan edi. Ular haqiqatni bilish uchun Muqaddas Yozuvlarni tadqiq qilar va qalb hamda hayot pokligini astoydil izlar edilar. Bularning Xudo va Uning kalomiga doir shaxsiy tajribasi hamda imoni bor edi; bu esa ko'ngil qolishi va kechikish tufayli barbod bo'la olmas edi. Boshqalar esa jo'shqinlik ta'sirida harakat qilib, birodarlarining imoniga tayangan holda, yaxshi tuyg'ular bilan qanoatlanar, ammo haqiqatni puxta anglashdan va inoyatning chinakam ishidan mahrum edilar. Ular kechikish va ko'ngil qolish uchun tayyor emas edilar. Sinovlar kelganda, ularning imoni so'ndi va chiroqlari xira yonardi.

«Kuyov kechikkan paytda», Kuyov qachon kechikdi? 1844-yil 22-mart. U kechikmoqda. Endi nima sodir bo'ladi? Mana shu ikki toifa namoyon bo'ladi.

Yarim Tun Nidosini unutib, pastdagi yovuz dunyoga olib boruvchi yo'ldan chiqib ketsak, bu Xushxabarni tushunmasligimizni ko'rsatadi. Abadiy Xushxabar — sinovchi bashoratli xabarga asoslangan holda, Masihning ikki toifa sajda qiluvchilarni yuzaga keltirish ishidir. Kechikish vaqtdan eshik yopilishigacha bo'lgan davrda aynan mana shu Abadiy Xushxabarning cho'qqisidir. Bu yerda Rabbiy kechikish vaqtida ikki toifani olib, ularni O'zi bilan birga Hukmga olib kirishga intiladi va ularda chindan ham moy bor-yo'qligini isbotlash uchun ularni sinov jarayonidan o'tkazadi. Bu Masihning oltinni shlakdan, bug'doyni begona o'tdan, donolarni nodonlardan ajratish ishining cho'qqisidir.

«Kuyov kechikkanda, ularning hammasi mudrab uxlab qoldi». Kuyovning kechikishi bilan Rabbiy kutilgan vaqtning o'tib ketishi, umidsizlik va go'yo kechikish holati ifodalanadi. Ana shu noaniqlik davrida yuzaki va yarimko'ngil kishilarning qiziqishi tez orada susaya boshladi va ularning sa'y-harakatlari bo'shashdi; ammo imoni Muqaddas Kitobni shaxsiy bilishga asoslanganlar oyoqlari ostida shunday bir qoya bor ediki, umidsizlik to'lqinlari uni yuvib ketolmas edi. «Ularning hammasi mudrab uxlab qoldi»; bir toifa beparvolik ichida va o'z e'tiqodini tark etgan holda, boshqa toifa esa yanada ravshanroq nur berilishini sabr bilan kutib. Shunga qaramay, sinov kechasida keyingi toifa ham ma'lum darajada o'z g'ayrati va sadoqatini yo'qotgandek bo'ldi. Yarimko'ngil va yuzaki kishilar endi o'z birodarlarining imoniga suyanib turolmas edilar. Har bir kishi o'zi uchun yo turadi, yo yiqiladi.

Ko'ngilsizlik yuz berganda, ikki toifa turlicha tarzda uxlay boshladi; biroq hatto dono bokiralar ham o'zlarining ayrim g'ayratini yo'qotdilar. Rabbiy bunda yo'l ko'rsatayotgan edi, toki Exeter lager yig'inida Yarim tun nidosi xabari kelganda, U ular orasida bir ishni amalga oshirsin.

Sinov Jarayoni: Kechikish Vaqti va Yarim Tun Faryodi

Payg'ambarlik Ruhi, 4-jild, 228-betdan: Shuni esda tutingki, bu jarayon — Yarim Tun Nidosi, Kechikish Vaqtidan eshikning yopilishigacha bo'lgan davr — Rabbiy O'z xalqini sinayotgan jarayondir. Exeter lager yig'inidagi Yarim Tun Nidosi, uning 1844-yil 22-oktabrgacha bo'lgan e'loni bilan, ana shu tarixning faqat bir qismidir. Uni kechikish vaqtidan ajratib bo'lmaydi, chunki aynan o'sha davr sajda qiluvchilarning ikki toifasi orasida Yarim Tun Nidosining ta'siriga tayyorlaydi. Siz Yarim Tun Nidosini tushunishingiz kerak, chunki agar uni tushunmasangiz, yo'ldan chiqib ketasiz.

Xudo O'z xalqini sinab ko'rishni maqsad qilgan edi. Uning qo'li bashoratli davrlarni hisoblashdagi bir xatoni berkitdi. Uning qo'li — Rabbiyning qo'li — bashoratli davrlarni hisoblashdagi alohida bir xatoni, ya'ni ko'plik shaklida aytilgan “davrlar”dagi xatoni berkitdi. “Adventistlar bu xatoni aniqlamadilar, ularning eng bilimdon muxoliflari ham uni aniqlamadilar. So'nggilari shunday dedilar: ‘Bashoratli davrlarni hisoblab chiqishingiz to'g'ri. Buyuk bir voqea yuz berish arafasida turibdi; ammo bu janob Miller bashorat qilayotgan narsa emas; bu Masihning ikkinchi kelishi emas, balki dunyoning imonga kelishidir.’”

Kutish vaqti o'tdi, ammo Masih O'z xalqini qutqarish uchun zohir bo'lmadi. Najotkorlarini samimiy imon va muhabbat bilan kutganlar achchiq umidsizlikni boshdan kechirdilar. Biroq Rabbiy O'z maqsadini amalga oshirgan edi: U O'zining zohir bo'lishini kutayotganini da'vo qilganlarning qalblarini sinagan edi. Ular orasida haqiqatga bo'lgan muhabbatdan ko'ra qo'rquv ta'sirida harakat qilganlar ko'p edi. Kutilgan hodisa yuz bermagach, bu kishilar umidsizlikka tushmaganliklarini aytdilar; ular Masih kelishiga hech qachon ishonmagan edilar. Ular chin imonlilarning g'amini masxara qilganlarning birinchilaridan bo'ldilar.

Bu Rabbiyning maqsadi edi. Kelajakdan qo'rqishimizga hech qanday asos yo'q, faqatgina Rabbiy o'tgan tajribamizda bizni qanday boshqarganini unutib qo'ysakkina; va qo'rqishimizga hech narsa yo'q, faqatgina o'tgan tajribamizda Rabbiyning ta'limotlarini unutib qo'ysakkina. Biz sizga shuni ta'kidlamoqdamizki, siz bu yo'l-yo'riqni Uning ta'limotidan ajrata olmaysiz.

James White va Ellen G. White hayotidan lavhalar, 1888, 186–187-betlar: “Xudo 1843-yildagi vaqtning o'tishi orqali O'z xalqini sinadi va imtihondan o'tkazdi. Ular bashoratli davrlarni hisoblashda qilgan xato — o'ziga xos bir xato — hatto Masihning kelishini kutayotganlarning qarashlariga qarshi chiqqan olim kishilar tomonidan ham darhol aniqlanmadi. Bu chuqur bilimli olimlar janob Miller vaqt hisob-kitobida haq ekanini e'lon qildilar, garchi ular o'sha davrni tojlaydigan voqea masalasida u bilan bahslashgan bo'lsalar ham. Ammo ular ham, kutayotgan Xudoning xalqi ham, vaqt masalasida bir xil xatoda edilar.”

Biz to'liq ishonamizki, Xudo O'zining donoligida O'z xalqining bir umidsizlikni boshdan kechirishini belgilagan edi; bu esa qalblarni ochib berish va haqiqiy fe'l-atvorni shakllantirish

uchun juda moslangan edi — nafaqat ularning qalblarini ochib berish, balki ularning fe'l-atvorini rivojlantirish uchun ham; shunday bir nuqtaga olib kelish uchun ediki, Tungi hayqiriq vaqtida keladigan inqirozda bu narsa namoyon bo'lsin. Birinchi farishtaning xabarini Xudoning hukmlaridan qo'rqib qabul qilganlar, haqiqatni sevganlari va osmon Shohligida merosni istaganlari uchun emas, endi o'zlarining haqiqiy qiyofalarida ko'rindilar. Ular Iso zohir bo'lishini chin dildan sog'ingan va sevgan holda umidsizlikka uchraganlarni masxara qilganlarning eng birinchilari orasida edilar. Xudoning bu nihoyatda sinovchi sinovi sinov soatida o'z imonlarini inkor etib, mas'uliyat va tamg'adan qochadiganlarning haqiqiy fe'l-atvorini ochib berdi.

Umidsizlikka tushganlar zulmat ichida qoldirilmagan edilar; chunki ular samimiy ibodatlar bilan bashoratli davrlarni tekshirar ekanlar, xato — o'sha yagona xato — va bashorat qalamining kechikish vaqtigacha bo'lgan chizig'i aniqlab topildi. Masihning kelishini quvonch bilan kutish chog'ida vahiydagi zohiriy kechikish inobatga olinmagan edi, va bu qayg'uli hamda kutilmagan bir ajablanish bo'ldi. Shunga qaramay, aynan shu sinov haqiqatga chin dildan ishonganlarni rivojlantirish va mustahkamlash uchun nihoyatda zarur edi. Kechikish vaqti nihoyatda zarur edi. U nafaqat ikki toifani namoyon etishi va ularning fe'l-atvorini, ya'ni Yarim Tungi Qichqiriq tarixidan eshikning yopilishigacha namoyon bo'ladigan fe'l-atvorni shakllantirishni boshlashi kerak edi, balki masalaning to'g'ri tomoniga chiqadiganlarni mustahkamlash uchun ham zarur edi. Siz kechikish vaqtini na Yarim Tungi Qichqiriqdan, na eshikning yopilishidan ajrata olmaysiz.

Yarim Tun Faryodini inkor etganingizda, aynan o'sha tarixni inkor etayotgan bo'lasiz. Yarim Tun Faryodi faqat Samuel Snouning Exeter lager yig'inidagi xabari emas; u kechikish davrining tajribasidir. Rabbiy aynan shu tomonga yetaklayotgan edi. Kelajakdan qo'rqishimiz uchun bizda hech qanday sabab yo'q, faqat o'tgan tariximizda Rabbiyning yetakchiligini unutib qo'ysak — ya'ni U Millerchilar tarixida Abadiy Xushxabarni cho'qqisiga olib chiqib, ikki toifa sajda qiluvchilarni vujudga keltirgan kechikish davri va Yarim Tun Faryodi tarixini unutib qo'ysak.

Ilk Yozuvlar, 74-bet: «Men 1843-yilgi jadval Rabbimizning qo'li bilan yo'naltirilganini va uni o'zgartirmaslik kerakligini ko'rdim; raqamlar U xohlaganidek edi; Uning qo'li ayrim raqamlardagi bir xatoni yopib, yashirib turar edi, shuning uchun Uning qo'li olib tashlanmaguncha, hech kim uni ko'ra olmas edi».

Qonunsizlik siri va sinov jarayoni

Agar vaqtimiz bo'lganida, gunohsizlik siri haqida muhokama qilishimiz mumkin edi. Gunohsizlik siri bir nechta to'g'ri ta'rifga ega bo'lishi mumkin, biroq bu yerda u Rabbiyning O'z xalqini sinovdan o'tkazadigan muqaddas tarixlarda Shaytonning yomonlikni yaxshilik bilan, haqiqatni xato bilan aralashtirishdagi ishini anglatadi. Muqaddas Yozuvning Rabbiyning O'z xalqini sinov jarayoniga olib kiradigan muqaddas tarixlarida siz doimo gunohsizlik sirini — haqiqatni xato bilan aralashtirishdagi Shayton faoliyatini — ko'rasiz. Odamlar bu sinov nuqtasiga kelganlarida, gunohsizlik siri masalalarni xiralashtirib qo'ygan bo'ladi.

Nuhning sinov vaqti kelganida, Muqaddas Kitob bizga shuni aytadiki, bundan oldin Shaytonning urug'i Xudoning urug'i bilan aralashib ketgan edi. Nuh davridagi gunohsizlik siri aynan shu tufayli

to‘la namoyon bo‘ldi; Ibtidoda bu Xudoning o‘g‘illari odamlarning qizlarini xotinlikka olganlari sifatida ifodalanadi — ikki urug‘ning aralashuvi, Nuhning sinovidan oldin keladigan gunohsizlik siri.

Musoning va Qizil dengiz sinovi haqidagi voqeada Muqaddas Yozuv shuni bayon qiladiki, Qizil dengizda va Sinayda sinaladigan Isroil u yerda shuncha uzoq qolganidan keyin Misrning ta‘limotlari bilan buzilgan edi. Bu qonunsizlik siri edi — shaytoniy ta‘limotlar ta‘siriga tushish.

Yahudiylar davrida aynan yunon ta‘limotlari Sinedrionning ularning sinov jarayonini rad etishiga yo‘l hozirladi.

Millerchilar tarixida protestant jamoatlaridagi millerchilar endigina Papalik ta‘sirining 1260 yilidan chiqib kelgan edilar; bu ta‘sir pok urug‘ni nopok urug‘ bilan buzib, Millerchilar tarixidagi sinovdan oldin kelgan gunohsizlik siri emas, balki qonunsizlik sirini hosil qilgan edi.

Bu har doim mavjud bo‘lib turadigan gunohsizlik sirlidir.

Agar siz qonunsizlik sirining qanday ishlashini o‘rgansangiz, “Patriarxlar va payg‘ambarlar”ning birinchi bobiga murojaat qiling. Opa White bizga Shayton Osmon-da qonunsizlik sirini qanday amalga oshirganini aytadi. Osmon-da qaysi farishtalar qolishi va qaysilari olib tashlanishi haqida bir sinov bo‘lishi kerak edi, va Shayton ana shu sinov jarayonidan oldin aynan Osmon-daning o‘zida qonunsizlik sirini amalga oshirayotgan edi.

Shayton buni shubha uyg‘otish, o‘z so‘zini Xudoning Kalomidan ustun qo‘yish va, eng muhimi, boshqalarni uning soxta ta‘limotlarini ifoda etishga yetaklash — yovuz bir faoliyat — orqali amalga oshirdi. U sizning ongingizga shubha solar edi, so‘ng siz chiqib, o‘sha shubhanni bir guruhga bayon qilardingiz. Agar kimdir bu shubhadan nolis, ular undan emas, sizdan noligan bo‘lardilar.

Yaqinda Vashington shtatining Spokane shahridagi bir pastor Early Writings, 74-bet haqida shunday izoh berdi: “Men Ellen White yashagan davrning lug‘atiga, ya‘ni Webster’s Dictionary ga murojaat qildim, va figures arifmetika bilan bog‘liq biror narsani anglatmaydi.” Buni eshitganlarning ko‘pchiligi buni tekshirib ko‘rmas va unga ishonar edi. Hech bo‘lmaganda, o‘sha pastor ushbu parchada figures nimani anglatishi haqida shubha urug‘ini sochayotgan edi; aslida esa, u yolg‘on gapirayotgan edi. Webster’s 1828 Dictionary shunday deydi: FIGURE, n. Arifmetikada, sonni ifodalovchi belgi, masalan 2, 7, 9.

U shubha bildirar, qonunsizlik siri sifatida tasvirlangan ishni qilayotgan edi. U, agar ko‘rishga tayyor bo‘lsalar, Adventistlarga Yer tarixining ayni shu davrida haqiqatni o‘zingiz uchun tushunishingiz va odamlarga quloq solmasligingiz kerakligini ko‘rsatayotgan edi; chunki, “. . . qonunsizlik siri allaqachon amal qilmoqda:”

Ilk Yozuvlar, 74-bet: “. . . tasvirlar U xohlaganidek ekanini, Uning qo‘li ayrim tasvirlardagi bir xatoni yopib, yashirib turganini, shuning uchun Uning qo‘li olib tashlanmaguncha hech kim uni ko‘ra olmaganini.”

Bu chalgʻitishdir, va ilohiyotshunoslar koʻpincha shunday qiladilar. Agar siz Muqaddas Kitobda yoki Bashorat Ruhi yozuvlarida bir soʻz nimani anglatishini tushunmoqchi boʻlsangiz, avvalo lugʻatlarga emas; paygʻambarga murojaat qilasiz. Masalan, Doniyor 8:11 da Doniyor ibroniycha rum soʻzini ishlatadi; u “olib tashlandi” deb tarjima qilingan. Odamlar bu soʻz “yoʻqotildi” degan maʼnoni anglatadi, deb oʻylaydilar, ammo Doniyor rum soʻzini yana besh marta ishlatadi va u hech qachon “olib tashlamoq” degan maʼnoni anglatmaydi — u “yuqoriga koʻtarmoq va ulugʻlamoq” degan maʼnoni anglatadi. Shunday ekan, Doniyor 8:11 dagi rum “olib tashlamoq” degan maʼnoni anglatadi, deb oʻylash — Doniyor soʻzni qanday ishlatganiga emas, balki anʼanaga ergashishdir.

Xuddi shuningdek, Ellen White bilan ham: agar siz Early Writings, 74 dagi “figures” soʻzi sanʼatdagi tasvirlar yoki grafiklarni anglatadi, deb daʼvo qilmoqchi boʻlsangiz, “Ellen White davridagi lugʻatda figures arifmetikani anglatadi, deb aytilmagan”, deb aytishingiz mumkin, koʻpchilik buni tekshirib koʻrmaydi, degan ishonch bilan. Ammo agar ular tekshirganlarida, figures haqiqatan ham arifmetikani anglatishini koʻrgan boʻlardilar.

Lekin siz avvalo Ellen Uaytning oʻziga murojaat qilasiz: u «figures» deganda nimani nazarda tutadi? «Early Writings», 74-betda u shunday deydi: «Uning qoʻli baʼzi sonlardagi bir xatoni ustini yopib, yashirdi», 236-betda esa shunday deydi: «Uning qoʻli bashoratli davrlarni hisoblashdagi bir xatoni qoplab turdi». Paygʻambar ayol oʻzining terminologiyasida «figures» bashoratli davrlarni — sanʼat asarini emas, balki arifmetik hisob-kitobni — anglatishini koʻrsatadi.

Xoʻsh, Rabbiiy Oʻz qoʻlini nimaning ustida tutdi? U bashoratli davrlarni hisoblashdagi bir xato — raqamlar ustida Oʻz qoʻlini tutdi.

Ellen White tomonidan 2520ning maʼqullanishi

Mana masalaning mohiyati. Biz yetkazayotgan ayni xabarni koʻplar ham taqdim etmoqda, va men ularni qoʻllab-quvvatlayman. Ammo 2520 masalasiga va Ellen White uni haqiqiy bashorat deb hisoblaganmi-yoʻqmi degan savolga kelganda, mana shu dalildir — mana shu isbotdir va siz boshlashingiz kerak boʻlgan nuqta ham shudir. Boshqa barcha dalillar oʻrinli va haqiqiydir, ammo boshlangʻich nuqta shu.

“Ilk yozuvlar”ning 74-betida, Rabbiiy ayrim sanalardagi xato ustiga Oʻz qoʻlini tutib turgani aytilgan joyda, u ayni kitobning 236-betida buning nimani anglatishini quyidagicha izohlaydi: “Men Xudoning xalqini quvonchli umid ichida, oʻz Rabbisini kutayotgan holda koʻrdim. Ammo Xudo ularni sinab koʻrishni maqsad qilgan edi.” U Kechikish davri, birinchi hafsalasi pir boʻlish haqida gapirmoqda.

U 1844-yil 22-oktabrdagi Buyuk Hafsalasi Pir boʻlish hodisasi haqida gapirmayapti, chunki u yerda ham ular sinovdan oʻtkazilishi kerak edi; ammo bu yerda u tutilib qolish vaqti haqida gapirmoqda: “Xudo ularni sinashni maqsad qilgan edi.” “Uning qoʻli bashoratli davrlarni hisoblashdagi xatoni yopib turdi.” U tutilib qolish vaqti orqali ularni qanday sinamoqchi edi? Oʻz qoʻlini ularning bashoratli davrlar haqidagi tushunchasi ustida tutish orqali. Kelajak uchun sizda hech qanday qoʻrquv boʻlishi kerak emas, faqat Rabbiiy oʻtmishda, Milleritlar tarixida va Oʻz taʼlimotlarida bizni qanday boshqarganini unutib qoʻysakgina.

Bu bashoratli davrlar kechikish vaqtini keltirib chiqargan ta'limotlardir. "Uning qo'li bashoratli davrlarni hisoblashdagi bir xatoni yopdi. O'z Rabbisini kutayotganlar bu xatoni payqamadilar," — yagona xato — "va vaqtga qarshi chiqqan eng bilimdon kishilar ham uni ko'ra olmadilar. Xudo O'z xalqining umidsizlikka duchor bo'lishini irod qildi. Vaqt o'tdi, va Najotkorlarini quvonchli umid bilan kutganlar g'amgin va ruhdan tushgan bo'ldilar, holbuki Isoning zohir bo'lishini sevmagan, balki xabarni qo'rquv tufayli qabul qilganlar, U kutilgan vaqtda kelmaganidan mamnun bo'ldilar. Ularning e'tirofi yurakka ta'sir qilmagan va hayotni poklamagan edi. Vaqtning o'tishi ana shunday yuraklarni fosh etish uchun nihoyatda mos edi. Najotkorlarining zohir bo'lishini chinakam sevgan g'amgin, umidsizlikka tushgan kishilardan yuz o'girib, ularni masxara qilganlar birinchi bo'ldilar. Men Xudoning O'z xalqini sinab ko'rishdagi va sinov soatida kimlar cho'chib, ortga qaytishini aniqlash uchun ularga sinchkov imtihon berishdagi donoligini ko'rdim.

Iso va butun samoviy lashkar jonlari sevgan Zotni ko'rishni shirin umid bilan intilikda kutganlarga hamdardlik va muhabbat bilan boqdi. Farishtalar ularni sinov soatida quvvatlab turish uchun atroflarida parvoz qilib yurardilar. Samoviy xabarni qabul qilishni mensimaganlar esa zulmatda qoldirildilar, va Xudoning g'azabi ularga qarshi qo'zg'aldi, chunki U osmondan ularga yuborgan nurni ular qabul qilishni istamadilar. O'z Rabbiylari nega kelmaganini tushuna olmagan o'sha sodiq, umidsizlikka uchraganlar zulmatda qoldirilmadilar. Yana ular payg'ambarlik davrlarini tekshirish uchun Muqaddas Kitoblariga yo'naltirildilar. Egamizning qo'li raqamlardan olindi, va xato — bitta xato — tushuntirib berildi.

Bu yerda u 1843 yilgi Chartdagi raqamlardagi xatoni tushuntiradi, va u allaqachon bu raqamlar bashoratli davrlarni ifodalashini belgilab qo'ygan. "Ular bashoratli davrlar 1844 yilgacha yetib borishini ko'rdilar va bashoratli davrlar 1843 yilda tugaganini ko'rsatish uchun taqdim etgan ayni dalillar, ularning 1844 yilda nihoyasiga yetishini isbotladi." Bahs tugadi! Ellen White 2520 ga o'zining ma'qullash muhrini qo'yadi.

1843 yilgi jadvalda ular 1843 yilda tugaydi deb tushungan bashoratli davrlar faqat uchta edi: 1335, 2520 va 2300. Xudo ayrim sanalardagi xato ustidan — ushbu jadvaldagi bashoratli davrlar ustidan — O'z qo'lini tutib turdi, toki Uning qo'li olib tashlanmaguncha. U O'z qo'lini olib tashlaganida, sodiqlik bilan kutayotganlar bashoratli davrlarni yana tadqiq etishga yo'naltirildilar va ularni bashoratli davrlar 1843 yilda yakunlanganini taqdim etishga olib kelgan ayni dalillar keyin ikki davrning 1844 yilda tugaganini isbotlovchi dalil sifatida anglandi.

1335 yil 508-yilda boshlanib, 1843-yilda tugaydi. 2520 yil miloddan avvalgi 677-yilda boshlanadi va yilning to'liqligi unga ta'sir qiladi. Pioneerlar uning 1843-yilda tugashini o'ylagan edilar, biroq keyinroq, ularni 1843-yilni bashorat qilishga olib kelgan ayni dalillar 2520 haqidagi bashoratning 1844-yilda tugaganini isbotlashini tushundilar. 2300 haqidagi bashorat miloddan avvalgi 457-yilda boshlanadi, va ular uning 1843-yilda tugashini o'ylagan edilar, ammo umidsizlikdan keyin, bashoratli davrlarni o'rganish orqali, uning 1844-yilda tugaganini angladilar.

Ular 1843-yilda tugaydi, deb bashorat qilgan atigi uchta bashorat bor, va ulardan biri haqiqatan ham tugaydi: 1335. Bu bashorat Rabbiyning O'z qo'lini ustida tutgan bashorat emas. U Milleritlarning tarixini Kutish vaqtidan boshlab, Yarim Tungi Nidodan o'tib, 1844-yil

22-oktabrgacha belgilab beradi.

Kecha taqdimotda biz Ellen White'ning ushbu iqtibosi bilan yakunlagan edik: "1843 va 1844 yillarda ko'rilgan narsalarni ko'rgan ko'zlar baxtlidir." Bu: "1843 yilga kelgan kishi baxtlidir", deganidir. Keyingi xatboshida u shunday deydi: "Xabar berildi. Va xabarni takrorlashda hech qanday kechikish bo'lmasligi kerak, chunki zamon alomatlari amalga oshmoqda; yakunlovchi ish bajarilishi lozim. Qisqa vaqt ichida buyuk bir ish amalga oshiriladi. Yaqinda Xudoning tayiniga ko'ra bir xabar beriladiki, u baland faryodga aylanib boradi. Shunda Doniyor o'z ulushida turib, o'z guvohligini beradi." Manuscript Releases, 21-jild, 437.

Doniyorning o'z qismatida turishi Doniyor 12-bobning 13-oyatidir. "1843 va 1844-yillarda ko'rilgan narsalarni ko'rgan ko'zlar baxtlidir" degan ibora 12-oyatdir. Ellen Uayt Doniyor 12:12–13 ga ilohiy sharh berib, bu oyatlar vaqt haqidagi bashorat haqida emas, balki 1843 va 1844-yillarni o'z ichiga olgan bir tajriba haqida ekanini aytadi; bu tajriba 1843-yilning noto'g'ri tushunilishidan kelib chiqib, kechikish vaqtini yuzaga keltiradi. Kechikish vaqti kelganda, "Kutuvchi baxtlidir." Vahiy kechiksa ham, uni kut. Kechikish Vaqtidan boshlab eshik yopilguncha sadoqat bilan kutadigan kishi baxtlidir. Sodiqlar 1843 va 1844-yillarda ko'radigan narsa uni Eng Muqaddas Joyga olib kiradigan barakadir.

1335-yil haqidagi bashorat 1843-yilda nihoyasiga yetib, Yarim Tun Nidosining kelishini belgiladi. 2520 va 2300 bashoriy davrlari 1844-yilda tugaydi. Ellen White shunday deydiki, ularni 2520, 2300 va 1335 1843-yilda yakunlanganini e'lon qilishga undagan ayni dalillar keyinroq ularning 1844-yilda nihoyasiga yetishini isbotlovchi dalil sifatida tan olindi.

Xudoning Kalomidan chiqqan nur ularning holatiga porladi va ular bir kechikish vaqtini kashf etdilar — "Garchi u [vahiy] kechiksa ham, uni kut." Masihning darhol kelishiga bo'lgan muhabbatlari sababli ular vahiyning kechikishini nazardan qochirgan edilar; holbuki, bu kechikish chinakam kutuvchilarni zohir etish uchun mo'ljallangan edi. Yana ularda bir vaqt nuqtasi bor edi. Ammo men ko'rdimki, ularning ko'plari 1843-yilda e'tiqodlariga xos bo'lgan o'sha g'ayrat va quvvat darajasiga ega bo'lish uchun o'zlarining qattiq umidsizliklaridan yuqoriga ko'tarila olmadilar.

Shayton va uning farishtalari ular ustidan g'alaba qozondilar, va xabarni qabul qilmaganlar esa, o'zlari "aldov" deb atagan narsani qabul qilmaganliklari uchun, o'zlarining uzoqni ko'ra biladigan hukmlari va donoligi bilan o'zlarini tabrikladilar. Ular o'zlariga qarshi Xudoning maslahatini rad etayotganliklarini va osmondan yuborilgan xabarni hayotda namoyon etib yashayotgan Xudoning xalqini gangitish uchun Shayton va uning farishtalari bilan birlikda ish ko'rayotganliklarini anglamadilar.

Bu tarixda sajda qiluvchilarning ikki toifasi bor. Bevafo toifa kutayotganlarni masxara qiladi, ammo kutayotganlar yana bashoriy davrlarga qayta yo'naltiriladilar va ularni 1843-yilda 2520 va 2300 ning yakunini aniqlashga olib kelgan ayni dalil ularning 1844-yilda tugaganini isbotlaganini tushunib yetadilar.

Kutayotganlar buni anglagan bo'lsalar-da, birinchi umidsizlikdan oldingidek Rabbiy uchun yonib turmas edilar. Ular Yarim tun faryodi xabari orqali yana alangalantirilardi. Kutayotganlar 1844

yilni, ya'ni bashoratlarning nihoyasini, Yarim tun faryodidan oldinroq allaqachon tushunib yetgan edilar.

Yarim tun nidosi xabari kutayotganlarga 1844-yil 22-oktabrni aniqlash imkonini berdi. Bu ma'lumot bilan gap shunchaki 1844-yilning qaysidir vaqtiga emas, aynan shu kunga taalluqli edi va bu xabarga kuch bag'ishladi.

Jarayonni ko'ryapsizmi? Bu tajribani yuzaga keltiradigan ta'limotlar uchta bashoratdir: 1335, 2300 va 2520.

Buni anglab yetganlaridan so'ng, ular: "Bobildan chiqinglar", deb e'lon qila boshladilar. Bu Ikkinchi Farishtaning Xabaridir.

Aniq aytaylik: Kechikish vaqtida nima nihoyasiga yetadi? 1843-yilgi Jadvaldan foydalanish. Ular bu Jadvalni bir chetga surib qo'ydilar, chunki endi ular Rabbiiy 1844-yilda kelayotganini tushungan edilar, holbuki Jadvalda 1843 deb yozilgan edi. Shuning uchun ular Ikkinchi Farishtaning xabari tarixida Jadvalni bir chetga surib qo'ydilar.

Ularning xabari Ikkinchi Farishta tarixida nima bo'ladi? Oxirgi paragraf buni tushuntiradi.

Ushbu xabardagi imonlilar jamoatlarda tazyiq ostida edilar. Bir muddat bu xabarni qabul qilmaganlar qo'rquv sababli yuraklaridagi tuyg'ularni amalda namoyon etishdan tiyilib turdilar; ammo vaqtning o'tishi ularning asl hissiyotlarini oshkor qildi. Ular kutayotganlar o'zlarini majbur deb bilib keltirgan guvohlikni — ya'ni bashoratli davrlar 1844-yilgacha cho'zilganini — jim qildirmoqchi edilar.

Qanday bashoratli davrlar? 2520 va 2300. Ana shu — ularning bu tarixdagi xabaridir. Endi ular: "Tushundik! Bu bashoratlar 1844-yilgacha cho'ziladi", demoqdalar. Yarim Tun Nidosi tarixidagi ularning xabari — 2520 va 2300 yillik bashoratlardir.

Bir muddat davomida xabarni qabul qilishni istamaganlar yuraklaridagi his-tuyg'ularni amalda namoyon etishdan qo'rquv tufayli tiyilib turdilar; ammo muddatning o'tib ketishi ularning haqiqiy tuyg'ularini oshkor qildi. Ular kutayotganlar o'zlarini majbur deb bilgan holda bergan, bashoratli davrlar 1844-yilgacha cho'zilganini bildiruvchi guvohlikni sukutga cho'ktirishni istadilar. Imonlilar o'z xatolarini — g'oyat g'aroyib xatoni — ravshanlik bilan tushuntirib berdilar hamda nima uchun ular Rabbilarini 1844-yilda kutganliklarining sabablarini bayon qildilar. Ularning muxoliflari keltirilgan qudratli dalillarga qarshi hech qanday dalil keltira olmadilar. Shunga qaramay, jamoatlarning g'azabi alangalanib ketdi; ular dalillarga quloq solmaslikka va guvohlikni jamoatlardan chiqarib tashlashga qat'iy ahd qildilar, toki boshqalar uni eshita olmasin.

2520 ni 2300 kun bilan bog'liq holda taqdim etsangiz, nima sodir bo'ladi? Millerchilar tarixida siz jamoatlardan chiqarib yuborilasiz va o'sha xabarni sukutga cho'mdirishga urinish bo'ladi.

Xudo ularga bergan nurni boshqalardan tiyib qolishga jur'at etmaganlar jamoatlardan chiqarib tashlandilar; biroq Iso ular bilan birga edi, va ular Uning yuzining nuridan quvonchga to'ldilar. Ular ikkinchi farishtaning xabarini qabul qilishga tayyorlangan edilar. Ilk Yozuvlar, 235–237.

2520 haqidagi tadqiqotga kirishmasdan turib, biz ko‘rsatmoqchi bo‘lgan narsa shuki, Ellen Uayt 2520 ga o‘z ma’qullovchi muhrini bosadi. Agar siz buni ko‘ra olmasangiz, Iso ko‘zlaringizdan tangachalarni olib tashlashi uchun ibodat qilishingiz kerak. Ellen Uayt shunday degan edi: ularni 1843 yilni bashorat qilishga olib kelgan o‘sha dalil keyinchalik bu bashoratli davrlar 1844 yilda yakun topganini isbotlovchi deb ko‘rildi. U bashoratli davrlarni yoki raqamlarni har doim ko‘plikda tilga oladi. 1843 Chartida 1843 yilda tugagan faqat uchta bashoratli davr bor.

1843-yilda tugaydigan 1335 haqidagi gapda, uning “raqamlar” va “bashoratli davrlar” deb aytishi grammatik jihatdan to‘g‘ri bo‘lishi uchun, kamida ikkita bashoratli davr bo‘lishi talab etiladi. Agar uchtasi bo‘lsa va siz ulardan bittasini olib tashlasangiz, unda u ma’qullagan ikkisi, boshqalar nima deyishidan qat’i nazar, 2520 va 2300 bo‘ladi.

Bu tarixda, jumladan Adventistlarning 1844-yil 22-oktabrdagi Buyuk Hafsalasi Pir bo‘lishida ham, Rabbiy shunday bir tajribani vujudga keltirayotgan ediki, ular jamoatlardan chiqarib tashlanar, toki odamlarning ta’siriga emas, balki Xudoning Kalomiga tayanib tura olsinlar. Iso Masih bilan birga Eng Muqaddas Joyga kirish uchun ularga o‘sha tajriba, ya’ni imon zarur edi. U Abadiy Xushxabarni nihoyasiga yetkazish uchun ularni kamolga yetkazayotgan edi.

Kashshofchilarning guvohligi: Jeyms Uayt va Uriya Smit

Keyingi o‘rinda, bizda ikki Kashshof — James White va Uriah Smith — bor. Zamonaviy ilohiyotshunoslar James White 1863-yilda 2520-ni rad etganini, Uriah Smith esa 1870- va 1880-yillardagi yozuvlarida uni rad etganini da’vo qilish uchun murojaat qiladigan asosiy shaxslar shulardir.

Biz 1844-yilga va undan ko‘p o‘tmay bo‘lgan davrga qaytib, Ellen White hozirgina bayon qilgan ayni tarixni James White va Uriah Smith qanday tasvirlaganini ko‘ramiz. U bashoratli davrlar, Rabbiyning O‘z qo‘lini tortib olishi va xatoni ko‘rish haqida so‘zlaydi; bu ikki Kashshof ham xuddi shunday qiladi.

Ellen White “2520” yoki “yetti vaqt” demaydi, biroq Uriah Smith va James White deydilar. Ular bu tarixda tan olingan bashoratli davrlar 2520 va 2300 ekanini ravshan ko‘rsatadilar.

Jeyms Uayt, Review and Herald, 1-jild, 1851-yil 9-iyul: “Bir e’tiroz bildiruvchi shunday deydi: ‘Men yarim tun faryodi hali berilganiga ishonmayman’. Biz ham yarim tun faryodi biz tomonidan eshitilganiga, yoki u qachondir eshitilishiga ishonmaymiz. Matto 25:6 dagi: ‘Mana, kuyov kelmoqda’, degan faryod sharqona nikoh tarixida uchraydi. Ammo 1844-yil kuzida butun Advent jamoasi tomonidan berilgan va to‘liq qabul qilingan, masaldagi yarim tun faryodiga juda munosib ravishda qiyoslanadigan bir faryod bo‘lganini, unda tajribaga ega bo‘lganlar inkor etmasliklari lozim.”

Jeyms Uayt odamlar Yarim Tun Nidosini rad etib, yo‘ldan chiqib ketayotgan bir tarixiy holat bilan ish ko‘rmoqda. U bunga javob bermoqda va bu tarixni muhokama qiladi.

U ayni vaqtida keldi. Masaldagi nido darhol kechikishdan, hamda mudrash va uxlab qolishdan keyin yangradi. Bu bizning kechikishimizdan, umidimiz puchga chiqqanidan keyin yuz berdi

va mudroq holatda bo‘lganimizda qulog‘imizga yetib keldi. O‘sha nido o‘nta bokirani uyg‘otdi va ularni chiroqlarini tartibga keltirishga undadi. Bu esa, Ruhning qudrati bilan hamroh bo‘lib, Advent xalqini uyg‘otdi va ularni Muqaddas Kitobni ilgari hech qachon bo‘lmagan darajada tadqiq qilishga, hamda o‘zlarini va dunyoviy mol-mulklarini butunlay Rabbiyga bag‘ishlashga olib bordi. Rabbiyning 1844-yilning yettinchi oyida kelishini e‘lon qilganlar, bashoratli davrlar o‘sha vaqtgacha yetib borishini aniq ko‘rdilar; shuning uchun Advent 1843-yilda bo‘lishini isbotlash uchun o‘sha davrlardan keltirilgan dalillar, uning 1844-yilda bo‘lishini isbotladi. Shunda biz 2300 kunni 1843-yilda tugatgan o‘sha hisoblash usulida bir xatoni ko‘rdik. Adventga qarshi yozganlarning hech biri buni ko‘rmadi. Ilohiy Inoyatning qo‘li bu xatoni uni ko‘rish vaqti kelguncha berkitib turdi. Xato shundan iborat ediki, 2300 dan to‘liq 457 yil ayirilgan va shu tariqa 1843 yil hosil bo‘lgan, ammo farmon chiqqan paytda miloddan avvalgi 457-yilning o‘tib bo‘lgan yil ulushi mutlaqo hisobga olinmagan edi; holbuki, 70 hafta ana shu vaqtdan boshlab hisoblanadi.

«Aqlimiz o‘sha vaqt nuqtasiga, [1843-yilga,] qaratildi, chunki turli bashoratli davrlarni, ularning boshlanishini belgilashi lozim bo‘lgan voqealarning amalga oshirishini eng yaxshi xronologlar tayin etgan yillardan boshlab sanalganda, ularning barchasi o‘sha yilda yakunlanadigandek tuyulardi».

Endi u bizga ular 1843-yilda yakun topadi deb hisoblagan bashoratli davrlarni aytadi.

“Biroq bu faqat zohiriy holat edi.” Ularning 1843-yilda tugagandek ko‘rinishi faqat zohiriy edi. Ular esa ularning 1844-yilda tugaganini bilib olardilar.

“Biz ‘yetti vaqt’ni, ya’ni 2520 yilni, Manashening asirga olinishi davridan boshlab sanaymiz; bu sana xronologlar tomonidan katta yakdillik bilan miloddan avvalgi 677-yil deb belgilangan.” Aynan ular muomala qilayotgan bashoratli muddatlar shular edi. “Bu muddatning boshlanishi uchun biz hisob-kitob qilgan yagona sana shu bo‘lgan; va miloddan avvalgi 677-yilni 2520 yildan ayirganda, milodiy 1843-yil qolgan. Biroq biz shuni payqamagan edikki, 2520 yilning to‘lishi uchun miloddan avvalgi 677 to‘liq yil va milodiy 1843 to‘liq yil talab qilinar ekan, bu bizni mazkur muddatni miloddan avvalgi 677-yilning boshidan keyin qachon boshlangan bo‘lsa, shuncha miqdorda 1844-yil ichkarisigacha cho‘zishga ham majbur qilardi.”

“Ilgari surilgan xato ustida Taqdir-i Ilohiy qo‘li uning qo‘lini tutib turdi”, deb ifodalangan bashoratli davrlar 2520 ni ham o‘z ichiga olgan.

Uriya Smit: “Vaqt 1843 yildan o‘tib borgach, ko‘plar o‘zlari kutgan najot yili borasidagi umidsizliklarining sabablarini surishtira boshladilar. Shunda ayon bo‘ldiki, barcha bashoratli davrlarni miloddan avvalgi yillarda, biz doimo ularning boshlanishini sanab kelgan joydan boshlab hisoblaganimizda, xronologiyamiz va ularning boshlanish sanasi to‘g‘ri bo‘lgan, degan farazning o‘zida ham, ular tegishlicha faqat 1844 yilning qaysidir paytida yakun topardi. Shunday qilib, miloddan avvalgi 677 yilda boshlangan yetti zamon, ya’ni 2520 yil; miloddan avvalgi 607 yilda boshlangan buyuk yubiley, ya’ni 2450 yil [1843 ham, 1850 jadvallarining birortasida ham ko‘rsatilmagan.]; hamda miloddan avvalgi 457 yilda boshlangan Doniyorning 2300 yili masalasida — u bashoratli davrlar tegishlicha sanalgan o‘sha yillarning har biridan

bir qismi, ularning boshlanishini belgilagan turli voqealar yuz berishidan oldin o‘tib bo‘lganligi sababli, har biri o‘zi alohida hisoblangan miloddan avvalgi yilning boshidan keyin qanchalik kech boshlangan bo‘lsa, 1844 yil ichiga ham shunchalik davom etishi zarur edi; toki yo har biridagi yillar soni to‘la bo‘lsin, yo xronologiyamizning to‘g‘riligi sinab ko‘rilsin. Ammo miloddan avvalgi tegishli yillarning o‘zida bu turli davrlar qaysi vaqtda boshlanganiga doir hech qanday kalit yo‘q edi; binobarin, ularning tugash yilidagi vaqtni ham aniq belgilab bo‘lmas edi.”

Uriya Smit va Jeyms Uaytning ikkalasi ham 1844-yilda yakun topishi e’tirof etilgan bashoratli davrlar 2520 va 2300 yil bo‘lganiga guvohlik beradilar; bunda ular Ellen Uaytning “Ilk yozuvlar” asarining 236-betidan boshlab qo‘llagan ayni ifodalaridan foydalanadilar.

Haqiqat Zanjiri: Uilyam Millerning Boshlanish Nuqtalari

Ilk Yozuvlar, 230-bet: “Xudo O‘z farishtasini” — farishta Jabroilni — “Muqaddas Kitobga ishonmagan bir dehqonning” — Uilyam Millerning — “qalbiga ta’sir etish, uni bashoratlarni tadqiq etishga yo‘naltirish uchun yubordi. Xudoning farishtalari o‘sha tanlangan kishiga qayta-qayta zohir bo‘lib, uning ongini yo‘naltirdilar va Xudoning xalqi uchun hamisha qorong‘i bo‘lib kelgan bashoratlarni uning idrokiga ochdilar. Unga haqiqat zanjirining boshlanishi berildi va u bo‘g‘in ortidan bo‘g‘inni izlashga yetaklandi, toki u Xudoning Kalomiga hayrat va qoyil qolish bilan boqadigan bo‘ldi. U yerda u haqiqatning mukammal zanjirini ko‘rdi. U ilhomdan xoli deb hisoblagan o‘sha Kalom endi uning nigohi oldida o‘zining go‘zalligi va ulug‘vorligida ochildi. U Muqaddas Yozuvning bir qismi boshqasini tushuntirishini ko‘rdi,”

Jabroil unga oyatlarni dalil sifatida keltirish deb ataydigan usulni ko‘rsatdi: satr ustiga satr, bu yerda ozgina va u yerda ozgina.

Jabroil unga haqiqat zanjirining boshlanishini va dalil sifatida Muqaddas Bitik matnlarini keltirish usulini berdi.

William Miller, Advent Review and Sabbath Herald, 1854-yil 18-aprel: “Muqaddas Yozuvlarni yanada chuqurroq o‘rganish natijasida men shunday xulosaga keldimki, g‘ayriyahudiylar hukmronligining yetti vaqti yahudiylar mustaqil xalq bo‘lishdan to‘xtagan vaqtdan, ya’ni eng yaxshi xronologlar miloddan avvalgi 677-yilga nisbat beradigan Manashshening asirga olinishi davridan boshlanishi kerak; 2300 kun esa eng yaxshi xronologlar miloddan avvalgi 457-yildan deb belgilagan yetmish hafta bilan boshlangan; va kundalik qurbonlikning bekor qilinishi hamda vayron qiluvchi jirkanchlikning o‘rnatilishi bilan boshlangan 1335 kun [Daniel 12:11], butparastlik jirkanchliklari olib tashlanganidan keyin papalik hukmronligining o‘rnatilgan vaqtdan hisoblanishi kerak edi va men murojaat qila olgan eng yaxshi tarixchilarga ko‘ra, bu taxminan 508-yildan deb sanalishi lozim edi.”

Ellen Uaytning aytishicha, Jabroil Uilyam Millerga haqiqat zanjirining boshlanish nuqtasini bergan, va Uilyam Millerning o‘zi unga berilgan uch boshlanish nuqtasi 508, miloddan avvalgi 677-yil va miloddan avvalgi 457-yil ekaniga guvohlik beradi. Unga Tungi faryod tarixini yuzaga keltirgan ushbu bashoratlarning boshlanish nuqtalari farishta Jabroil tomonidan berilgan edi.

So'nggi aldov: Bashorat Ruhini rad etish

Tanlangan Xabarlar, 1-kitob, 48-bet: "Shayton . . . haqiqatdan chalg'itish uchun soxtani doimo oldinga surmoqda. Shaytonning eng oxirgi aldovi Xudoning Ruhining guvohligini samarasiz qilishdan iborat bo'ladi." Shaytonning so'nggi aldovi — Bashorat Ruhini yo'q qilishdir.

Agar siz bu asosiy haqiqatlarni rad etsangiz, ayni paytda Payg'ambarlik Ruhini ham rad etayotgan bo'lasiz. Ellen Uayt 2520 ni ma'qullaydi. 2520 ni rad eting, va siz chaqaloq bilan birga vanni suvini ham tashlab yuborgan bo'lasiz.

"Shayton ... soxtasini doimo oldinga surmoqda — haqiqatdan yuz o'girtirish uchun. Shaytonning eng oxirgi aldovi Xudoning Ruhining guvohligini kuchsiz va behuda qilish bo'ladi. 'Vahiy bo'lmagan joyda xalq halok bo'ladi' (Hikmatlar 29:18)." U bu yerda Bashorat Ruhini rad etish haqida gapirmoqda va shu bilan bog'liq holda aytadiki, agar siz Bashorat Ruhini rad etsangiz, vahiy bo'lmagan joyda xalq halok bo'ladi. Vahiy nima? Agar siz Bashorat Ruhini rad etsangiz, sizda yetishmaydigan vahiy qaysi?

"Vahiyini yoz, va uni lavhalar ustiga ravshan qilib bitgin, toki uni o'qigan kishi yugurib borsin." Habakkuk 2:2 (KJV).

Agar siz Bashorat Ruhini rad etsangiz, 1843 yilgi Jadvalni ham rad etasiz; va agar siz bu Jadvalni rad etsangiz, Bashorat Ruhini rad etayotgan bo'lasiz.

"Shayton mohirona, turli yo'llar bilan va turli vositalar orqali, Xudoning qolgan xalqining haqiqiy shahodatga bo'lgan ishonchini izdan chiqarish uchun ish olib boradi. Shahodatlarga qarshi shaytoniy nafrat alangalantiriladi." Ba'zan biz "shaytoniy" deganda yovuzona ishlarni o'ylaymiz, biroq "Patriarxlar va payg'ambarlar"da bizga Shayton shubhalarni singdirish orqali ish yuritishi aytiladi. Bu — bashorat Ruhi va bu poydevor haqiqatlariga qarshi qaratilgan shaytoniy hujumdur. Bu shubhalar biz ishonishimiz kerak deb hisoblangan odamlar orqali singdiriladi.

"Guvohliklarga qarshi shaytoniy nafrat qo'zg'atiladi. Shaytonning faoliyati jamoatlarning ularga bo'lgan imonini chalg'itishdan iborat bo'ladi; buning sababi shuki: agar Xudoning Ruhining ogohlantirishlari, tanbehlari va maslahatlariga quloq tutilsa, Shayton o'z aldovlarini kiritish va jonlarni o'z xomxayollarida bog'lab qo'yish uchun bunday ravon yo'lga ega bo'la olmaydi." Selected Messages, 1-kitob, 48.

Buni xulosalab aytar ekanmiz, Oqsoqol Uayt bizning kelajakdan qo'rqadigan hech narsamiz yo'q, faqat Rabbiyning yetaklashini unutib qo'yishimizdan boshqa, deganida, men shuni aytmogdaman: u tilga olayotgan Rabbiyning yetaklashi — Tutilib turish Vaqtidan yopiq eshikgacha bo'lgan tarixdir; bu tarix "Yarim Tungi Faryod" atamasi bilan ifodalanadi. Bizning kelajakdan qo'rqadigan hech narsamiz yo'q, faqat Rabbiyning bizni Yarim Tungi Faryod tajribasida qanday yetaklaganini, shuningdek, ana shu yetakchilik bilan bog'liq ta'limotlarni unutib qo'yishimizdan boshqa. Bu tajribani yuzaga keltirgan ta'limotlar — Jabroil farishta tomonidan Uilyam Millerga berilgan sanalardan boshlanadigan uch vaqt bashoratidir. Bizning kelajakdan qo'rqadigan hech narsamiz yo'q, faqat shu ta'limotlarni, jumladan 2520ni, ya'ni Rabbiy Milleritlarni Abadiy Xushxabarning cho'qqisi orqali yetaklagan holda Yarim Tungi Faryod tajribasini yuzaga keltirgan ta'limotlarni

unutib qo'yishimizdan boshqa.

Bir narsa aniq: Shaytonning bayrog'i ostida o'z o'rnini egallagan Yettinchi kun adventistlari, avvalo, Xudoning Ruhining Guvohliklarida mavjud bo'lgan ogohlantirishlar va tanbehlariga bo'lgan imonidan voz kechadilar.

Siz Poydevorlarni rad etsangiz, Bashorat Ruhi'ni rad etayotgan bo'lasiz. Agar siz Bashorat Ruhi'ni rad etsangiz, Poydevorlarni rad etayotgan bo'lasiz. Ular bir-biri bilan chambarchas bog'liqdir. Bashorat Ruhi bo'lmagan joyda vahiy ham yo'qdir.

Yuksakroq bag'ishlanish va yanada muqaddas xizmatga da'vat yangramoqda va yangrashda davom etadi. Hozir Shaytonning takliflarini tilga olayotgan ayrimlar o'zlariga keladilar. Mas'uliyatli muhim ishonch lavozimlarida turib, bu zamon uchun bo'lgan haqiqatni anglamaydiganlar bor. Ularga xabar yetkazilishi kerak. Agar ular uni qabul qilsalar, Masih ularni qabul qiladi va ularni O'zi bilan birga hamkor xizmatchilar qiladi. Ammo agar ular bu xabarni eshitishni rad etsalar, Zulmat Shahzodasining qora bayrog'i ostida o'z o'rinlarini egallaydilar.

Menga aytish buyurilganki, ayni shu zamon uchun qimmatli haqiqat insonlarning ongiga tobora ravshanroq ochilmoqda. Alohida bir ma'noda erkaklar va ayollar Masihning etidan yeb, Uning qonidan ichishlari lozim. Tushuncha rivojlanadi, chunki haqiqat doimiy ravishda kengayib borishga qodirdir. Haqiqatning ilohiy Manbai Uni bilishda davom etayotganlar bilan yanada yaqinroq, tobora yaqinroq muloqotga kirishadi. Xudoning xalqi Uning kalomini samoviy non sifatida qabul qilganlarida, ular Uning chiqishlari tong singari tayyor ekanini bilib oladilar. Oziq yeyilganda tana jismoniy quvvat olgani kabi, ular ham ruhiy quvvatni qabul qiladilar.

Biz Egamizning Isroil farzandlarini Misr qulligidan olib chiqib, ularni sahro orqali Kan'onga boshlab borishidagi rejasini hatto yarimicha ham anglamaymiz.

"Xushxabardan porlayotgan ilohiy nurlarni yig'ib borar ekanmiz, yahudiy tizimi haqida yanada ravshanroq tushunchaga ega bo'lamiz va uning muhim haqiqatlarini yanada chuqurroq qadrlaymiz. Haqiqatni o'rganishimiz hali tugallangan emas. Biz faqat bir necha nur shu'lalarinigina yig'dik. Kalomning har kuni tadqiqotchilari bo'lmaganlar yahudiy tizimining muammolarini hal qila olmaydilar. Ular ma'bad xizmati o'rgatgan haqiqatlarni tushunmaydilar. Xudoning buyuk rejasi haqidagi dunyoviy tushuncha Uning ishiga to'sqinlik qiladi. Kelajak hayoti Masih bulut ustuniga burkangan holda O'z xalqiga bergan qonunlarning ma'nosini ochib beradi." Spalding and Magan, 305, 306.

Hayvonning tamg'asini qabul qiladigan, Shaytonning bayrog'i ostida turuvchi o'sha adventistlar, avvalo, Bashorat Ruhini rad etadilar.

Ushbu parchada ikki toifa bor: Rabbiyni tanib-bilish yo'lida davom etadigan, Uning tanasini yeb, qonini ichishda davom etadigan va Xudoning Kalomini o'rganishda davom etadiganlar, hamda bunday qilmaydiganlar. Haqiqatning rivoji tugallanmagan; ular Muqaddas Ma'bad xizmati haqida hali aytilmagan narsalarni aytadilar. Ular Masih zamonidagi davr taqsimotining o'zgarishini ta'kidlaydilar; bu Millerchilar zamonidagi o'zgarishni oldindan ifodalaydi va Masih O'liklar

Hukmidan Tiriklar Hukmiga o'tadigan davr taqsimotiga ishora qiladi. Ular Muqaddas Ma'bad haqida va Rabbiiy bu davr taqsimotlari o'zgarishlarida O'z Ruhini to'kib yuborishi orqali O'z harakatlarini qanday belgilashi haqida aytadigan narsalarga ega bo'ladilar.

Yana bir-ikki iqtibos keltiramiz, va deyarli yakunladik.

Yarim Tungi Faryodini rad etadigan Yettinchi kun Adventistlari yo'ldan chiqib ketadilar; ular Yarim Tungi Faryodi tarixini vujudga keltirgan Rabbiiyning yo'llab borishlarini va ta'limotiy ta'limlarini rad etadilar. Qo'rqishimiz kerak bo'lgan narsa mana shudir — o'sha ta'limotlarni rad etish va o'sha tajribani anglamaslik. Shunday qilish orqali biz Bashorat Ruhini rad etayotgan bo'lamiz.

Opa Uayt 2520ga o'zining ma'qullash muhrini bosadi. Biz uning 1843 yilgi Jadvaldagi boshqa haqiqatlarga ham qanday qilib o'z ma'qullash muhrini bosishini ko'rsatamiz.

Dunyoning oxirida, bularning barchasi tariximizda Abadiy Xushxabarning cho'qqisiga yetganida, Adventizm Uilyam Miller tajribasida ko'rinib turganidek, oldindan tasvirlangan uch bosqichli sinov jarayoniga duch keladi.

Uilyam Miller uchta xatoga yo'l qo'ydi: (1) U Yarim Tun Nidosini rad etdi va quyidagi yovuz dunyo tomon yo'ldan chiqib ketdi. (2) Shundan keyin u insoniy ta'sirga, ya'ni Joshua Himesga ishonadi. (3) U Shabbatni rad etdi.

Bir savol tug'ildi: "U Shabbatni rad etdimi yoki Ma'badnimi?" O'sha davrda Yerdagi ma'baddan Samoviy Ma'badga o'tgan ta'limot Miller tomonidan to'liq anglab yetilmagan bo'lishi mumkin. Ellen Uayt Eng Muqaddas Xonaga olib kirilganida, u ahd sandig'ida O'n Amrni ko'rdi va Shabbat amri uning atrofida muqaddas bir nur bilan porlab turardi.

Miller rad etgan narsa Xudoning Qonuni — Shabbat edi. Demak, Miller Yarim tun nidosini rad etdi, so'ng tanaga tayanib qoldi va keyin yirtqichning tamg'asini qabul qildi. Bu dunyoning oxirida yana takrorlanadi.

"Guvohliklar", 5-jild, 211-bet: "Bu yerda biz shuni ko'ramizki, jamoat — Egamizning muqaddas maskani — Xudoning g'azabi zarbasini birinchi bo'lib his qildi. Qadimgi erkaklar, Xudo ularga buyuk nur bergan va xalqning ma'naviy manfaatlari qo'riqchilari sifatida turgan o'sha kishilar, o'zlariga bildirilgan ishonchga xiyonat qildilar."

U Hizqiyol 8 va 9-boblar, ya'ni muhrlanish haqida so'z yuritmoqda. Opa Uayt Hizqiyol 9 dagi muhrlanish Vahiy 7 dagi muhrlanish bilan bir xil ekanini aytadi. U 144 000 ning muhrlanish davri haqida gapirmoqda. U vasiy bo'lishi kerak bo'lganlar o'zlariga bildirilgan ishonchga xiyonat qilganini aytadi.

"Biz avvalgidek mo'jizalar va Xudoning qudratining yaqqol namoyon bo'lishini kutishimiz shart emas. Zamonlar o'zgardi", degan nuqtayi nazarni ular qabul qilgan edilar. Ularning birinchi xatosi "Yarim tun faryodi"ga qarshi turib: "Yarim tun faryodining ushbu tarixida yuz bergan voqea takrorlanmaydi", deyish edi.

Ular yo‘ldan chiqib ketmoqdalar.

“Bu so‘zlar ularning imonsizligini mustahkamlaydi, va ular shunday deydilar: Egamiz yaxshilik ham qilmaydi, yomonlik ham qilmaydi. U O‘z xalqini hukm bilan yo‘qlash uchun haddan tashqari rahmdildir. Shunday qilib, “Tinchlik va omonlik” — hech qachon endi Xudoning xalqiga ularning gunohlarini va Yoqub xonadoniga ularning ma‘siyatlarini ko‘rsatish uchun ovozlari karnay kabi ko‘tarmaydigan odamlarning hayqirig‘idir. Hurmaydigan bu soqov itlar haqoratlangan Xudoning adolatli qasosini his etadiganlarning o‘zidir. Erkaklar, qizlar va yosh bolalar birgalikda halok bo‘ladilar.” Testimonies, 5-jild, 211.

Yeremiyo, Uilyam Millerning ikkinchi muvaffaqiyatsizligi haqida so‘z yuritib, shunday dedi: “Egamiz shunday deydi: insonga ishonadigan, tanani o‘ziga suyanch qiladigan va yuragi Egamizdan chetga og‘adigan kishi la‘natlangandir.” Yeremiyo 17:5. Agar siz insonga ishonsangiz, yuragingiz Egamizdan chetga og‘adi.

Oxiridagi birinchi rad etish — bu Xudoning qudrati namoyon bo‘lishining takrori bo‘lgan Yarim Tun Nidosidir. Ikkinchisi — insoniy kuchga tayanishdir. Uchinchisi — Yakshanba qonunidir.

Faqat ikki toifa bo‘lishi mumkin. Har bir tomon aniq tarzda muhrlangandir: yo tirik Xudoning muhri bilan, yo maxluqning yoki uning suratining tamg‘asi bilan. Odamning har bir o‘g‘li va qizi o‘z sarkardasi sifatida yo Masihni, yo Barabbani tanlaydi. Va o‘zlarini sadoqatsizlar tomoniga qo‘yganlarning barchasi Shaytonning qora bayrog‘i ostida turibdilar hamda Masihni rad etish va Uni haqorat bilan tahqirlashda ayblanadilar. Ular hayot va ulug‘vorlik Rabbiyni qasddan xochga mixlashda ayblanadilar.” Review and Herald, 1900-yil 30-yanvar.

Bir narsa aniq: Shayton bayrog‘i ostida o‘z o‘rnini egallagan Yettinchi kun Adventistlari, avvalo, Bashorat Ruhiga bo‘lgan ishonchlarini tark etadilar.

Adventizm William Miller muvaffaqiyatsizlikka uchragan uch bosqichli sinov jarayonini takrorlaydi. Ammo farishtalar Millerni tiriltirib, uni Najotkori huzuriga olib ketish uchun kutib turibdilar. Hayvonning tamg‘asini qabul qilgan adventistlar uchun esa ularni kutayotgan farishtalar o‘sha farishtalar emas.

Menga qayta-qayta shuni ko‘rsatildiki, Xudoning xalqining o‘tmishdagi tajribalari o‘lik dalillar deb hisoblanmasligi kerak. Biz bu tajribalar haqidagi qaydni o‘tgan yilgi almanaxga qanday munosabatda bo‘lsak, shunday munosabatda bo‘lmasligimiz kerak. Bu qayd yodda saqlanishi lozim, chunki tarix takrorlanadi. Publishing Ministry, 175.

Nima uchun biz Yarim Tundagi Faryodni yodda tutishimiz kerak? Chunki tarix takrorlanadi. Bu tarixda larzaga sabab bo‘ladigan xabar 2520 va 2300 haqidagi xabardir; shu sababli u odamlarni jamoatlardan chiqib ketishga majbur qiladi.

Lekin bu tarix, ya‘ni Yarim tun faryodi, haqiqatan ham takrorlanadimi yoki u shunchaki bir tarixmi? Quydagi iqtibosga e‘tibor bering:

Yovuzlikda, aldov va gumrohlikda, o‘limning ayni soyasi ostida yotgan bir dunyo bor,—uxlab yotibdi, uxlab yotibdi. Ularni uyg‘otish uchun kim qalb azobini his etmoqda? Qaysi ovoz

ulargacha yetib borishi mumkin? Mening ongim kelajakka olib borildi; o'shanda signal beriladi. "Mana, Kuyov kelmoqda; Uni kutib olish uchun tashqariga chiqinglar." Ammo ba'zilar chiroqlarini to'ldirish uchun moy olishni kechiktirgan bo'ladilar va juda kech bo'lganda, moy bilan ifodalangan fe'l-atvor boshqaga ko'chirib bo'lmasligini bilib oladilar. Review and Herald, February 11, 1896.

Yarim tun faryodining tarixi har bir tafsilotigacha aynan takrorlanadi.

Ellen White 2520 amal qiladigan vaqt bashorati ekanini va Rabbiiy undan kutib turish muddatini, ya'ni erkaklar va ayollarni Masih bilan birga Eng Muqaddas joyga imon bilan kirishga tayyorlagan tajribani vujudga keltirgan umidsizlikni hosil qilish uchun foydalanganini tushungan edi.

Biz hali 2520 ni Muqaddas Kitobdan isbotlashga urinmadik. Habakkukning ikki lavhasi haqidagi ushbu tadqiqotda, avvalo, bugungi kunda Adventizm tomonidan rad etilayotgan bu ta'limotlarni Ellen White ma'qullashini aniq belgilab olishni istaymiz; shundan so'ng esa Muqaddas Kitobiy tadqiqotga o'tamiz.